Spokane Public Schools:

တၢ်သူခိဖျုၣ်ထၢၣ်စဲးဖီကဟၣ်ပီညါလၢပဝဲတီၤအပူၤ

စပိးခ့ကမျၢ်ကို(SPS)ဟ့ၣ်နီၣ်လီၤစဲးဖီကဟၣ်တၢ်မၤစၢၤတဘျုးခါလၢကိုဖိတဖၣ်ကသူဝဲအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢကသူဝဲလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်လီၤလီၤဆီဆီနှၣ်လီၤ. ကိုကီၢ်ရှၣ်ဟ့ၣ်နီၣ်လီၤတၢ်မၤလိလၢဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သူအ့ထၢၣ်နဲးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး digitalcitizenshipနှၣ်လီၤဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဃုထၢဝဲသ့လၢအဝဲသ့ၣ်အဖိသူတလဲနၣ်အီလဲအပူၤအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

ကိုဖိတကြၢးအိၣ်ဒီးတၢ်မုၣ်လၢ်လၢတၢ်သူကီၢ်ရှၣ်စဲးဖီကဟၣ်ပီညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢတၢ်ခူသူၣ်ပူၤနှၣ်လီၤ.ကိုဖိကဘၣ်မၤပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဖိလာ်အသိးဒ်သိးတၢ်ဟ်ပနီၣ်လၢစ့ၢ်ကီးကိုကီၢ်ရှၣ်သရၣ်တဖၣ်၊ကိုခိၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ဒ်သိးကိုဖိလၢအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၢ်ကီးဘျီဒဲးနှၣ်လီၤ.တၢ်သူအီၤစဲးဖီကဟၣ်ခိဖျုၣ်ထၢၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးခွဲးယာ်လၢပှၤဂၤခူသူၣ်ဟံးနှၢ်သ့တၢ်စ့ၢ်ခဲလဲာ်မ့တမ့ၢ်တနီၢ်လၢကိုကီၢ်ရှၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.

သူစဲးဖီကဟၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်အကြၢးအဘၣ်ဒီးဟ်ဃုာ်ဒီးအ့ထၢၣ်နဲးဒီးကိုဖိမူဒါတဖၣ်

1. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢယကိုဖိဟ်သူတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ် . ယနၢ်ပၢ်လၢတၢ်ခူသူၣ်နီၢ်ဂံၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကဘၣ်သုဝဲနီၢ်ကစၢ်တဂၤအဂီၢ်ဒီးတဘၣ်ဟ့ၣ်နီၣ်လီၢ်ပှၤဂၤတသ့ၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ကဘၣ်မၤဝံၤလၢယကိုဖိတၢ်ဟ်သူတၢ်အပူၤနှၣ်လီၤ.ယတပျဲၤပှၤဂၤသူယမံၤဒီးယတၢ်ခူသူၣ်နီၢ်ဂံၢ်မ့တမ့ၢ်ယတသူအီၤပှၤအဂၤအတၢ်တဖၣ်နှၣ်ဘၣ်
   .ယမ့ၢ်သူအီၤပှၤဂၤနီၢ်ဂံၢ်ခူသူၣ်တဖၣ်လၢခိဖျုၣ်ထၢၣ်အပူၤနှၣ်ဒီးယမၤကမၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီနှၣ်လီၤ.ယနၢ်ပၢ်လၢယမ့ၢ်သူခိဖျုၣ်ထၢၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံနှၣ်ဒီးအရှ့ဒိၣ်လၢယကဘၣ်ပံးတံာ်ဒ်ပှၤဂၤသုဝဲယတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်တနှၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

2. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢယသူတၢ်ကတိၤတဖၣ်အဂီၢ်.ယကဘၣ်သုအကြၢးအဘၣ်တၢ်ကတိၤတဖၣ်လၢဖဲယသူအီၤemailmessagesမ့ၢ်ဂ့ၢ်အီလဲအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီးအဂါတၢ်ရှလိၣ်သးလၢခိဖျုၣ်ထၢၣ်အပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ.ဒ်ကိုခိၣ်တဖၣ်ကြီဃာ်တၢ်အသိးယတသုအီၤတၢ်ကတိၤလၢအအဲတဖၣ်ဒီးပှၤဂၤတဖၣ်လၢတၢ်ကတိၤလၢတကြၢးတဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.

3. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢရှလိၣ်သးဒီးပှၤဂၤတဖၣ်. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢတၢ်ရှလိၣ်သးလၢ email ပူၤဒီးအဂၤတဖၣ်ယတဟ့ၣ်နီၣ်လီၤလံာ်ကတိၤလၢတၢ်သးဟ့၊တၢ်မၤပျံၤ၊တၢ်ကတိၤလၢမၤဟါဂီၤအလၤကပီၤတဖၣ်လၢပှၤဂၤအအိၣ်၊ဒီးရှလိၣ်သးလၢပှၤမၤနၢၤမၤဃၣ်၊တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးပှၤဂၤဒီးတၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤတဖၣ်လၢဖဲမၤလိတၢ်ကိုပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ချၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ.

4. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢယသုတၢ်လၢစးပိးခ့ကမျၢ်ကိုအတၢ်ဘျးစဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်
   .ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကသုအီၤခိၣ်ဖျုၣ်ထၢၣ်တၢ်ပိးလီတဖၣ်ယတဃုကွၢ်အီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢတၢ်ကြီဃာ်တၢ်၊တၢ်ဟ်ဖှိၣ်ဒီးကွၢ်အီၤတၢ်သးဟ့၊တၢ်လီၢ်ပျံၤတဖၣ်၊တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးပှၤဂၤ၊လၢအလီၤသးဘၣ်အဲဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢဘၣ်ဃးဒီးပိာ်မုၣ်ပိာ်ခွါတၢ်ရှလိၣ်သးတဖၣ်နှၣ်လီၤ.

5. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢယတၢ်ပၢ်ဆှၢတၢ်တဖၣ်လၢအီလဲၤတၢ်မၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် (onlinesites).ယနၢ်ပၢ်လၢတၢ်လၢယသူအီၤတၢ်ရှလိၣ်သးလၢအီလဲၤအပူၤတဖၣ်တကြၢးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးယတံၢ်သကိးလၢမၤလိတၢ်ဒီးယၤတဖၣ်၊ယသရၣ်တဖၣ်ဒီးကိုပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်နှၣ်ဘၣ်လီၤ.

6. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖဲယအိၣ်ဒီး**online**အခါကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တီတၢ်လိနှၣ်လီၤ.ယနၢ်ပၢ်လၢတၢ်ဟ်မၤသးဒ်ပှၤဂၤမ့တမ့ၢ်ဟ်မၤသးတဖၣ်အံၤတၢ်တဟ့ၣ်အီၤအခွဲးဘၣ်နှၣ်လီၤ.တၢ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟ်ဃုာ်ဒီးဆှၢထိၣ်emailတဖၣ်၊အိးထိၣ်ဒီးပှၤဂၤအမံၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်၊တီၢ်ထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအီလဲအပူၤ(လံာ်၊တၢ်ဂီၤ၊တၢ်ဂီၤမူ)လၢသူဝဲပှၤဂၤအမံၤနှၣ်လီၤ.

7. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဘၣ်မၤဒီသဒၢကိုကီၢ်ရှၣ်တၢ်သူတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.ယတမၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤဟါဂီၤခိၣ်ဖျုၣ်ထၢၣ်တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ်ဒီးတၢ်ထၢနုာ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကြီဃာ်တၢ်တဖၣ်လၢ VPNsမ့တမ့ၢ်ထၢနုာ်လီၤတဘၣ်လီၤလၢသဲစး software, ဟ်ဃုာ်ဒီးဟ့ၣ်နီၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် shareware, or freewareကိုခိၣ်ဖျုၣ်ထၢၣ်အပူၤနှၣ်လီၤ.

8. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢယကဘၣ်ကတၢၢ်ကတီၢ်ကိုတၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်၊ယနၢ်ပၢ်လၢတၢ်မၤဟါဂီၤတၢ်ပိးလီတဖၣ်အံၤတၢ်တဟ့ၣ်အီၤအခွဲးဘၣ်နှၣ်လီၤ.တၢ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟ်ဃုာ်ဝဲလၢဒ်သိးတၢ်မၤဒိၣ်ခိၣ်ဖျုထၢၣ်ပိးလီတဖၣ်၊အပူၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်၊တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးစဲးဖီကဟၣ်အပိးအလီတဖၣ်နှၣ်လီၤ.ယနၢ်ပၢ်လၢၢ်ကဘၣ်ဃ့အီၤလၢသရၣ်မ့တမ့ၢ်ကိုဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်အခွဲးလၢယကသူအီၤယနီၢ်ကစၢ်တၢ်ပိးလီတဖၣ်လၢကိုအဂီၢ်ဒ်တၢ်ထၢနုာ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီးဟ်ဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢခိၣ်ဖျုထၢၣ်အပူၤအဂီၢ် (i.e. USB drives).

9. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဘၣ်ဟ်ကဲပှၤဂၤတဖၣ်အတၢ်စုလိၢ်ခီၣ်ခိၣ်တဖၣ်လၢအီၤလဲအပူၤနှၣ်လီၤ. ယကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲသဲစးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်နှၣ်လီၤ.ယတသုအီၤပှၤဂၤအတၢ်ဖံတၢ်မၤတဖၣ်လၢဒ်တဟ်ဃုာ်ဒီးပှၤဂၤအတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၣ်နှၣ်ဘၣ်.ယတထၢနုာ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢတဘၣ်လိၣ်သးဒီးသဲစးတဖၣ်လၢယခိၣ်ဖျုထၢၣ်အပူၤအဒိဟ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သးဝံၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤမူတဖၣ်အသိးနှၣ်လီၤ.

10. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဘၣ်ပိာ်ထွဲကိုတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဖဲတဘျီလာ်လာ်ယတီၢ်လီၤတၢ်တခါခါလၢအီၤလဲအပူၤနှၣ်လီၤ.ယကလူၤပိာ်ထွဲတၢ်နဲၣ်ကျဲတဖၣ်လၢဒ်ကိုကီၢ်ရှၣ်ဒီးယသရၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်အီၤဖဲတီၢ်လီၤကိုလံာ်တဖၣ်လၢအီလဲအခါအဒိ(e.g. to a website, blog, wiki, discussion board, podcasting, or video server).
    ယနၢ်ပၢ်လၢယမ့ၢ်ဟ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအီလဲအပူၤဒ်သိးနီၣ်ကစၢ်အမံၤ၊ဟံၣ်နီၢ်ဂံၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်၊လီၢ်တဲစိနီၢ်ဂံၢ်၊ကိုအမံၤတဖၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဘၣ်နှၣ်လီၤ.ယတဟ်ဖျါထီၣ်ကိုဖိအဂၤတဖၣ်အတၢ်ဂီၤတဖၣ်ဟ်ဃုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အမံၤတဖၣ်လၢတၢ်လီၢ်တဖၣ်လၢ, websites, social networks, blogs, wikis, ဒီး discussions forums,ဒ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢမိၢ်ပၢ်ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ကိုဖိလၢအသးနံၣ်ဘၣ်ဂနံၣ်ဒီးအဖိခိၣ်အအိၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.

11. ယအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကိုဒီးတီၤပူၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်လၢဖဲယအိၣ်ဒီးအီလဲမၤလိလံာ်အခါ
    .ယသ့ၣ်ညါလၢပှၤဂၤထံၣ်ယၤဒီးနၣ်ဟူယၤလၢဖဲပအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လိၣ်သးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢခိၣ်ဖျုထၢၣ်အခါဒီးယကပၢဆှၢယတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအကြၢးအဘၣ်ဝဲနှၣ်လီၤ.ယကထိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢတၢ်ကွဲမုၣ်လၢယသရၣ်တဖၣ်အအိၣ်လၢယကဘၣ်မၤလိတၢ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

မၤလိအါထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဧါ!

စံၣ်အီၤဖဲအံၤဒီးဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢဘၣ်ဃးဒီးကိုဖိနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဒီသဒၢဒီးအီလဲအတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် :
https://www.commonsense.org/education/toolkit/family-engagement-resources

Karen